МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ ТА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД

освітньо-професійна програма	Екологія
спеціальність	101 Екологія
галузь знань	10 Природничі науки
освітній ступінь	Бакалавр

Розробник: **Оксана ДИЧЕНКО,** доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук

Гарант: **Павло ПИСАРЕНКО** д.с.-г.н. професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук

Полтава 2020 р.

Назва навчальної дисципліни	Ландшафтна екологія та природно-заповідний фонд
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	101 Екологія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	дисципліни, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми: «Моніторинг довкілля», «Охорона та раціональне використання природних ресурсів», «Основи сільськогосподарської екології».
Контактні дані розробників, залучених до викладання	*Викладач:* Диченко О.Ю., доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля кандидат сільськогосподарських наук *Контакти:* ауд. 43 (навчальний корпус №1) *e-mail: ksenijadichenko84@ukr.net*, сторінка викладача https://www.pdaa.edu.ua/people/dychenko-oksana-yuriyivna

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій у визначенні різновидів еко- та геосистем, їх ролі у формуванні стану довкілля, особливостей функціонування та еволюції геосистем, стійкості природних систем до антропогенного впливу, а також в усвідомленому оцінюванні ландшафтів за їх структурою і станом та прогнозуванні динаміки екологічного стану геосистем різних рангів.

Основні завдання: наукове впорядкування геосистем (класифікацію, ординацію, районування), критерії оптимальності геосистем; оцінювання вертикальної структури геосистеми: склад, декомпозиція та міжелементні відношення й процеси; напрацювання навичок опису ландшафтних територіальних структур, способів їхньої оцінки; навчитись методам ландшафтної індикації та її практичне застосування; основні закономірності динаміки та еволюції ландшафтних територіальних структур; оволодіння новітніми напрями дослідження прикладної екології (оцінка міських екосистем, промислових екосистем, рекреаційних екосистем та ін.), методологією оцінки антропогенних навантажень на геосистему та її відновлювальної здатності.

Компетентності	***Програмні результати навчання***
Загальні: 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 2. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. *Фахові:* 1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. 2. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.	ПРН 6. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. ПРН 10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технологій та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень. ПРН 16. Обирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. ПРН 18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Ландшафтна екологія як наука.

Тема 2. Типи класифікацій ландшафтів.

Тема 3. Ландшафтні екосистеми. Фактори формування ландшафтів.

Тема 4. Вертикальні структури ландшафтів: склад та декомпозиція (топічна ландшафтна екологія).

Тема 5. Роль потоку енергії і речовин (трансформація енергії, міграція та обмін речовин, потоки вологи в геосистемі).

Тема 6. Ландшафтно-територіальні структури (хорологічна ландшафтна екологія).

Тема 7. Стійкість геосистеми до антропогенного тиску. Самоочищення ландшафтів.

Трудомісткість

Загальна кількість годин 180 год. Кількість кредитів 6,0.

Форма семестрового контролю Залік.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р
Тема 1. Ландшафтна екологія як наука.	**18**	4	-	14
Тема 2. Типи класифікацій ландшафтів.	**26**	4	-	22
Тема 3. Ландшафтні екосистеми. Фактори формування ландшафтів.	**12**	4	-	8
Тема 4. Вертикальні структури ландшафтів: склад та декомпозиція (топічна ландшафтна екологія).	**18**	4	-	14
Тема 5. Роль потоку енергії і речовин (трансформація енергії, міграція та обмін речовин,потоки вологи в геосистемі).	**22**	6	4	12
Тема 6. Ландшафтно-територіальні структури (хорологічна ландшафтна екологія).	**40**	6	10	24
Тема 7. Стійкість геосистеми до антропогенного тиску. Самоочищення ландшафтів.	**44**	4	14	26
Усього годин	**180**	**32**	**28**	**120**

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання			
	Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань на самостійну роботу	
	Мінім. кількість балів	Максим. кількість балів	Мінім. кількість балів	Максим. кількість балів
ПРН 6	10	15	5	10
ПРН 10	10	15	5	10
ПРН 16	10	15	5	10
ПРН 18	10	15	5	10

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи ЗВО		Разом по темі
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Ландшафтна екологія як наука.	-	8	**8**
Тема 2. Типи класифікацій ландшафтів.	-	8	**8**
Тема 3. Ландшафтні екосистеми. Фактори формування ландшафтів.	-	4	**4**
Тема 4. Вертикальні структури ландшафтів: склад та декомпозиція (топічна ландшафтна екологія).	-	4	**4**
Тема 5. Роль потоку енергії і речовин (трансформація енергії, міграція та обмін речовин, потоки вологи в геосистемі).	10	4	**14**
Тема 6. Ландшафтно-територіальні структури (хорологічна ландшафтна екологія).	20	8	**28**
Тема 7. Стійкість геосистеми до антропогенного тиску. Самоочищення ландшафтів.	30	4	**34**
Разом	**60**	**40**	**100**

Критерії оцінювання виконання практичних завдань

9-10	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
7-8	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
4-6	В цілому правильна робота з незначною кількістю помилок та поверхневе знання теоретичної частини практичної роботи
1-3	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи

3-4	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
1-2	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
0-34	F	

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча навчальна програма.